

Kuolemajärvi juhla
Turun VPK:n talo
11.9.2016
Lipun nauhaus
Seppo Pirhonen

Säätiön korkein päättävä toimielin hallintoneuvosto on käsitellyt menneiden vuosien aikaan useampaan kertaan säätiön vaakunan hankkimista. Myös jotkut vaakunansuunnittelijat ovat olleet yhteydessä säätiöön ja tehneet omia ehdotuksiaan. Viime vuosia hallintoneuvoston silloinen ja nyt jo edesmennyt jäsen Jorma Muurinen käynnisti vaakunahankkeen uudelleen. Vuoden 2013 kokouksessa hallintoneuvosto valtuutti hallituksen toteuttamaan hankkeen. Lisävauhtia antoi myös Kuntaliiton vahtimestari, joka toivoi saavansa liiton toimitalon aulaan myös Kuolemajärven vaakunan.

Ennen vuotta 1949 vain kaupungeilla saattoi olla vaakuna. 8.4.1949 annetulla asetuksella maalaiskunnat saivat oikeuden vaakunan käyttöön. Pakollista sen hankkiminen ei ollut, mutta 1950-luvulla lähes jokainen kunta sellaisen hankki ja viimeisenä Kempele 1969. Sisäministeriö vahvisti vaakunat, kaikkiaan 466. Vaakuna koskevat säädökset ovat nykyisin kuntalaissa. Tunnetuimpia ja tuotteliaimpia suunnittelijoita olivat Gustaf von Numers, Olof Eriksson ja Ahti Hammar. Uusi kuntavaakunoita on viime vuosina syntynyt kuntaliitosten yhteydessä. Liitosten takia lakanneiden kuntien vaakunoita on luovutettu kotiseutuyhdistysten tunnuksiksi tai muuten nimetty kotiseutuvaakunoiksi.

Näin ollen yhdelläkään luovutetun alueen maalaiskunnalla ei ollut kunnanvaakuna, koska kunnat lakkautettiin vuoden 1948 lopussa ja seurakunnat 1949. Monet karjalaiset pitäjäyhteisöt ryhtyivät hankkimaan vaakunoita. Kuolemajärvi taisi olla toiseksi viimeinen.

Vaakunan on suunnitellut Tapani Talari. Hän laati useita vaihtoehtoja hallituksen kannanottojen pohjalta. Talari nimesi ehdotuksensa Kuolemajärven perinnevaakunaksi. Vaakunaselityksen mukaan siinä on hopeisella kilvellä punainen piispanhiippa, jossa hopeinen neliöristi ja musta haulikoroinen tyviö. Suomen heraldinen seura on vahvistanut vaakunan. Tältä pohjalta suunniteltiin ja valmistettiin myös isännänviiri

Hallintoneuvosto velvoitti hallituksen tämän vuoden maaliskuun kokouksessa hankkimaan kuolemajärveläisille lipun vaakunan pohjalta. Sain tehtäväkseni laatia luonnoksen. Hallitus hyväksyi ehdotuksen huhtikuussa ja siltä pohjalta lipun valmistuksen sai tehtäväksi Jarmo Vuorela. Nyt ei siis vitkasteltu.

Olen aiemmin suunnitellut erään valtakunnallisen nuorisojärjestön ja sen piiri- ja paikallisjärjestöjen lipun sekä Urjalan kunnan lipun ja isännänviirin. Kohta naulattavassa ja käyttöön vihittävässä lipussa on lähtökohtana perinnevaakunamme. Lipussa hopea korvataan heraldisten säätöjen mukaan valkoisella. Muutoin värit ja tunnukset ovat vaakunasta. Mustan haulikoron läpi kulkee punainen elämänlanka. Se symbolisoi kotiseutua ja isänmaata puolustettaessa vuodatettua verta ja annettua uhria, mutta myös sitkeää uskoa vaikeuksien keskelläkin elämän jatkumisesta.

Lipussa on valkoisella pohjalla punainen piispanhiippa, jossa valkoinen neliöristi. Lipun alaosassa on musta haulikoro, jonka läpi alareunassa kulkee punainen elämänlanka. Punainen piispanhiippa viittaa Mikael Agricolan kuolinpaikkaan Muurilan Kyrönniemessä. Neliöristi,

jota kutsutaan myös kahtamoisristiksi, kuvaa Kuolemajärven viimeisen kirkon pohjan muotoa. Haulikoro viittaa puolustuslinjaan (Mannerheim-linja), joka kulki pitäjän halki. Summan kylässä käytiin ankarat talvisodan puolustustaistelut.

Lipun valmistuttua pohdittiin, että onko tämä nyt Kuolemajärvi-säätiön lippu vai Kuolemajärven lippu. Säätiö on vahvistanut sen lipukseen. Säätiö vaali ja siirtää kuolemajärveläisyyttä, joten molemmat nimitykset ovat yhtä oikeutettuja.

Aloitamme nyt lipun juhlallisen naulaamisen ja vihkimisen.